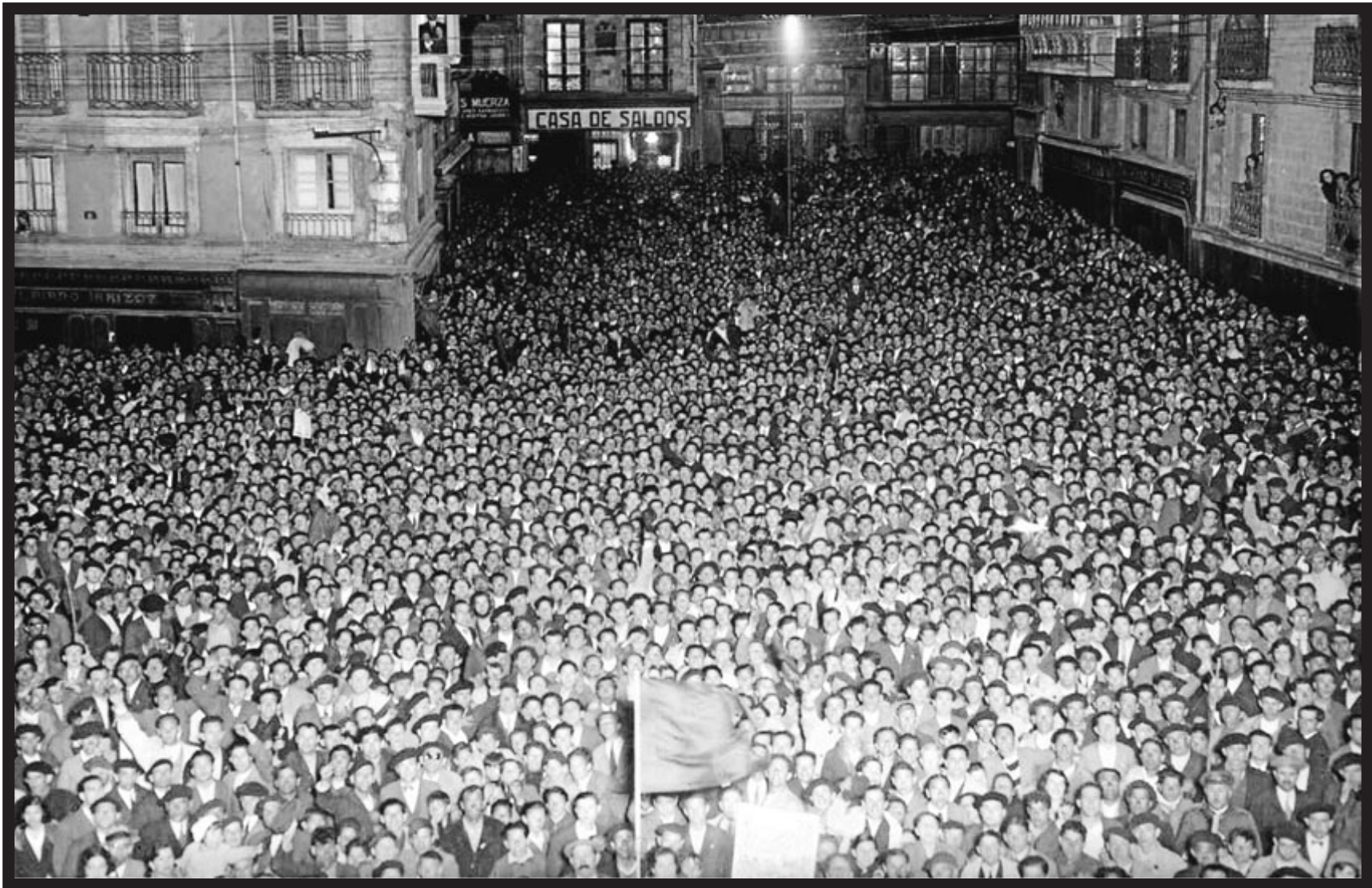

BEHATXULOTIK

Juantxo EGAÑA

Gerardo ZARAGÜETA ZABALO | NAFARROAKO MUSEOA

ERREPUBLIKA ALDARRIKATU ZEN EGUNA, IRUÑEKO UDALETXE PLAZAN

1931ko apirilaren 13ko gauean, Errepublikaren aldarrikapenaren bezperan, manifestazio bat egin zen Iruñea erdialdean. Bertan, Errepublika goratzeaz gain, "Primo de Rivera" eta "Alfonso XIII" izenak zeramatzaten kaleetako plakak erauzi zituzten. Gainera, Sanjurjoren omenezko estatua bat eraitsi zuten. Apirilaren 14ko goizaldean, Guardia Zibilak manifestarien aurka egin zuen, kontzentrazioa deseginez. Egun horretan bertan, arratsaldeko 7etan, manifestazio jendetsua egin zen eta, Zapatarri kaleko Eusko Etxetik pasatzean, bertan bildutakoak agurtu zituzten "Euskal Errepublikaren" aldeko oihuak eginez. Ibilbidean zehar, manifes-

tazioan, "Diario de Navarra" egunkariaren lokaletatik igarotzean, eta arratsaldeko "El Día" egunkariaren arabera, «...Nafarroaren aurkako egunkari diktatorialari oihuka eta txistuka hasi ziren». Artikuluak erakusten duen argazkian ikus daitekeenez, manifestazioa Udaletxe plazan amaitu zen, Errepublika aldarrikatu zen tokian, eta Mariano Anso alkatea manifestariei zuzendu zitzaien.

1931ko apirilaren 15eko euskal prentsak aurreko egunean Hego Euskal Herriko hainbat herritan gertatutakoaren berri eman zuen. Herri askotan bat-bateko manifestazioak egin ziren, eta Gernikako arbola abestu

zen, besteak beste. Donostian, ANVko zinegotziak zeuden batzorde batek, besteak beste, ikurrina altxatzeko eta Euskal Errepublika aldarrikatzeko eskatu zion Fernando Sasiain Komite Errepublikanoako ordezkariari. Bilbon, udalak Euskal Errepublika aldarrikatu zuen eta ikurrina altxatu zen; Iruñean, errepublikaren aldeko manifestazioetan, Euskal Errepublikaren aldeko oihuak entzun ziren. Gasteizen manifestazio bat egin zen, eta espetxera zuzendu zen, preso politikoak noiz aterako zain. Gainera, prentsak jasotzen duenez, gazte talde batek udaletxeko osoko bilkuren aretoan sartu eta Alfonso XIII.aren erretratu bat hautsi zuen.